

ομολογητῆς Πατέρων, ἡ
«Ἀποτείχισις καλεῖται ἡ διακοπή ἐκκλησια-
στικῆς μυστηριακῆς κοινωνίας καί ἡ ἀπομάκρυν-
σις ἀπό τούς κηρύττοντας αἰρετικά δόγματα... ἡ
ὁποία μάλιστα ἐφαρμόζεται ἀκόμη καί «πρό συ-
νοδικῆς διαγνώσεως» δηλαδή καί «πρό τοῦ νά
γένῃ ἀκόμη συνοδική κρίσις περί τῆς αἵρέσεως
ταύτης» καί τοῦ αἰρετικοῦ, ὅπως διευκρινίζει ὁ
῾Οσιος Νικόδημος ὁ ῾Αγιορείτης».¹

Μέ τήν ἀποτείχιση ὁ ὀρθόδοξος πιστός, κλη-
ρικός ἢ λαϊκός, ἀποφεύγει τόν πνευματικό μολυ-
σμό ἐκ τῆς κακοδοξίας πού κηρύσσεται, ὁ ὁποῖος
μολυσμός ἐκφράζεται ἐμφαντικώτατα ἀπό τόν
Λόγο τοῦ Θεοῦ ὡς δουλεία πνευματική μέ τό
«Γνώσεσθε τήν ἀλήθειαν καί ἡ ἀλήθεια ἐλευ-
θερώσει ὑμᾶς». Κατά βάση τοῦτο εἶναι πού ἐνο-
χλεῖ πιά πολύ τούς κοινωνοῦντες μέ τούς αἰρετι-
κούς, καθόσον ἐλέγχονται ἀπό τόν ἀδέκαστο
προσωπικό τους κριτή, τήν συνείδηση, ἡ ὁποία
μολύνεται μέν ἐκ τῆς κοινωνίας τῆς αἵρέσεως
ἀλλά ποτέ δέν φιμώνεται. Πολύ περισσότερο δέ
ὅταν καί οἱ ἀποτειχισόμενοι πιστοί ἐλέγχουν
αὐτούς «παρρησία καί στεντορεία τῆ φωνῆ» ὅτι
«ἡ κοινωνία τῆς αἵρέσεως μολυσμόν ἔχει»
καί ὅτι **«πολύς ὁ λόγος τοῦ μνημοσύνου»**.

Ἡ ἀποτείχιση² εἶναι ἡ μόνη ὀφειλή γιά κάθε
πιστό μέλος τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, κληρικό
ἢ λαϊκό, τό ὁποῖο θέλει τόν λόγο τοῦ Εὐαγγελ-
ίου καί τά δόγματα τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καί
τῶν συνοδικῶν Πατέρων ἀνόθευτα καί ἀναλ-

λοίωτα. Προστατεύει αὐτόν ἀπό τῆς ψυχοφθόρας ἀτραπούς τῆς κακοδοξίας καί τούς ἐκ τῆς ἐπικοινωνίας πνευματικούς μολυσμούς της. ἡ ὁποία κακοδοξία μπορεῖ νά κηρύσσεται ἀκόμη καί ἀπό τούς διοικούντες τήν Ἐκκλησία καί τό χειρότερο νά θεωροῦν αὐτοί καί τό πλῆθος πού τούς ἀκολουθεῖ ὅτι ἀποτελοῦν καί ἐκφράζουν κατ' ἀποκλειστικότητα τήν «ὀρθόδοξη Ἐκκλησία».

Κατά δεύτερο λόγο, σκοπός τῆς ἀποτείχισεως εἶναι νά φέρει σέ ἐπίγνωση τῆς πλάνης τούς παρεκτρεπομένους ἀπό τήν ἀλήθεια, καί τέλος σέ περίπτωση ἐμμονῆς καί ἀμετανοησίας αὐτῶν στοχεύει στήν διά συνοδικῆς ἀποφάσεως καταδίκη, καί της ἀπελάσεως αὐτῶν ἐκ τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας δι' ἀναθεματισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀναθεματισμός εὐλόγως ἐπιφέρει καί τιν ἐκ τῶν θρόνων καθαίρεση.

Ἄς δοῦμε ὅμως καί τά πλαίσια Κανονικότητας τῆς ὑποχρεώσεως τῆς εὐλογημένης αὐτῆς ἐνστάσεως.

«...Οἱ γάρ δι' αἵρεσίν τινα παρά τῶν ἁγίων Συνόδων ἢ Πατέρων, κατεγνωσμένην, τῆς πρὸς τόν πρόεδρον κοινῆς ἐαυτοῦ διαστελλόντες, ἐκείνου δηλονότι τήν αἵρεσιν δημοσίᾳ κηρύττοντος καί γυμνῆ τῇ κεφαλῇ ἐπ' Ἐκκλησίας διδάσκοντος, οἱ τοιοῦτοι οὐ μόνον τῇ κανονικῇ ἐπιτιμῆσει οὐχ ὑπέκεινται πρό συνοδικῆς διαγνώσεως, ἐαυτοῦ τῆς πρὸς τόν καλούμενον ἐπίσκοπον κοινῆς ἀποτείχιζοντες, ἀλλά καί τῆς πρεπούσης τιμῆς τοῖς ὀρθοδόξοις ἀξιωθήσονται. Οὐ γάρ ἐπισκόπων, ἀλλά ψευδεπισκόπων καί ψευδοδιδασκάλων κατέγνωσαν, καί οὐ σχίσματι τήν ἑνωσιν τῆς Ἐκκλησίας κατέτεμον, ἀλλά σχισμάτων καί μερισμῶν τήν Ἐκκλησίαν ἐσπούδασαν ρύσασθαι».³

Ὁ περιβόητος αὐτός κανόνας εἶναι περιεκτικώτατος καί ἐκ τῶν θεμελιωδεστέρων κανόνων τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησιολογίας. Διαφωτίζει μέ ἀκρίβεια τήν ἑναντι τῶν προκαθημένων αἵρετι-

κῶν ἐπισκόπων στάση τῶν ὀρθοδόξων πιστῶν, κλήρου καί λαοῦ, σέ σχέση μέ τήν πύο γενική διατύπωση «ἐν εὐσεβείᾳ καί δικαιοσύνῃ» τοῦ λα' ἀποστολικοῦ ἐπίσης θεμελιώδους κανόνος. Ἄλλά σαφῶς καί ὁ λα' ὅταν πρόκειται γιά παρεκτροπή τοῦ ἐπισκόπου σέ αἵρεση ὑπονοεῖ τήν ἀπομάκρυνση τῶν πιστῶν ἐξ αὐτοῦ. Τό «ἐν εὐσεβείᾳ καί δικαιοσύνῃ» ὁ ἅγιος Νικόδημος ἀποδίδει ὡς «φανερὰ, ἢ αἵρετικός, ἢ ἀδικός». Εἰδικά ὅμως ὁ ἀνωτέρω ιε' κανόνας εἶναι ἡ «πνευματικὴ πέτρα» ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζονται ὅσοι πιστοὶ δέν κοινοῦν τήν προῖσταμένη τους ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ ὅταν αὐτὴ παρεκτρέπεται ἀπὸ τήν ὁμολογία τῆς ὀρθοδόξου ἀληθείας. Δι' αὐτῆς στερεώθηκαν οἱ ὁμολογητὲς καί μάρτυρες ἐναντίον βασιλέων, ἀρχόντων καί λοιπῶν τυραννικῶν ἐξουσιῶν τῶν αἵρετικῶν. Γνωρίζοντες ὅτι οἱ «τῆς πρὸς τόν πρόεδρον κοινῆς ἐαυτοῦ διαστελλόντες,⁴ ἐκείνου δηλονότι τήν αἵρεσιν δημοσίᾳ κηρύττοντος... τῆς πρεπούσης τιμῆς... ἀξιωθήσονται» ἀψήφησαν καί αὐτόν τόν θάνατο ἀποβλέποντες στήν κατίσχυση τῆς ἀληθείας καί τήν δόξαν τῆς ἀναστάσεως.

Ἐπαινοῦνται ἀπὸ τόν κανόνα γιὰ ἐνιστάμενοι κατὰ τῆς προῖσταμένης ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς καί ἀποτειχίζόμενοι καταγγέλλουν τήν ἑτεροδιδασκαλία της «πρὸ συνοδικῆς διαγνώσεως» στό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπαινοῦνται γιὰ ἀποκαλύπτοντες τούς ψευδεπισκόπους καί ψευδοδιδασκάλους προφυλάσσουν τούς πιστοὺς ἐκ τοῦ μολυσμοῦ τῆς κοινῆς τῆς αἵρέσεως. Ἐπαινοῦνται γιὰ «σχισμάτων καί μερισμῶν τήν Ἐκκλησίαν ἐσπούδασαν ρύσασθαι». Καί ἐάν οἱ ἀποτειχίζόμενοι σπουδάζουν νά ἐλευθερώσουν τήν Ἐκκλησίαν ἀπὸ σχίσματα καί μερισμούς, ἔπεται ὅτι οἱ μὴ ἀποτειχίζόμενοι ἐάν δέν δημιουργοῦν, τοῦλάχιστον ἐδραιῶνουν σχίσματα.

Παρ' ὅλα αὐτὰ στήν σύγχρονη ἐκκλησιαστικὴ πραγματικότητα ὁ οὐσιωδέστατος αὐτός κανό-

νας έχει ύποστει μία ἐρμηνευτική κακοποίηση ἄνευ προηγουμένου. Κύρια παρερμηνεία σέ βαθμό κακουργήματος εἶναι ὅτι δῆθεν ὁ κανόνας ἔχει δυναμική ἰσχὺ. Μὰς λέγει ὁ π. Ἐπιφάνιος Θεοδωρόπουλος ὅτι ὁ κανόνας ἐπιτρέπει μὲν τὴν ἀποτείχιση ἑνὸς κληρικοῦ ἀπὸ τὸν αἵρετικὸ ἐπίσκοπό του «πρὸ συνοδικῆς διαγνώσεως», ἀλλὰ «ἂν ἕτερος κληρικός δέν θέλῃ νά παύσῃ τό μνημόσυνο, καί χωρίς νά ἀποδέχεται τά αἵρετικά διδάγματα τοῦ Ἐπισκόπου, ἀναμένῃ τὴν ὑπὸ Συνόδου καταδίκην αὐτοῦ, οὐδαμῶς κατακρίνεται».⁵ Στηρίζει δέ ὁ αὐτός τὴν ἄποψη αὐτὴ λέγων: «Οἱ ἱεροὶ Κανόνες καί ἡ πρᾶξις τῆς Ἐκκλησίας πλήττουσιν ἐκείνους μόνον τοὺς κληρικούς οἵτινες θά μνημονεύσωσιν Ἐπισκόπου μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καταδίκην αὐτοῦ εἴτε ἐπὶ αἵρέσει εἴτε ἐπὶ οἰωδήποτε ἄλλῳ πταίσματι».⁵

Στό ἐπιχείρημα τοῦτο ὁ ἀείμνηστος καί κατὰ πάντα γνῶστῶς θεολόγος καί ἔγκριτος μελετητής τῶν ἱερῶν κανόνων Ἀγιορείτης Ἱερομόναχος π. Θεοδώρητος ἔδωσε τὴν ἐξῆς ἀπάντησι: «Ἐφ' ὅσον ὁ Κανὼν ἐπαινεῖ καί κρίνει ἀξιους τιμῆς τοὺς πρὸ Συνοδικῆς διαγνώσεως ἀποκόπτοντας τό μνημόσυνο, εἶναι πρόδηλον ὅτι ψέγει καί κατηγορεῖ καί ἐπιφορτίζει μὲ ἀτιμίαν καί ὄνειδος τοὺς μὴ ἀποκόπτοντας ἀλλὰ ἀναμένοντας τὴν Συνοδικὴν διαγνώμην· διότι εἰς πᾶσαν ὑπόθεσιν τό ἐναντίον πρόδηλον».⁶

Ἐκ τῶν ὅσων γνωρίζουμε τουλάχιστον, ἡ θεωρία αὐτὴ τῆς δυναμικότητος ἔχει τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τὸν λόγιον Ἀγιορείτη μοναχὸ π. Γεράσιμον Μενάγια. Ὁ ὁποῖος μεταφράζων τὴν ἐρμηνεία τοῦ Βαλσαμῶνα στὸν ἱε' κανόνα, παραποίησε τό ὀρθὸ νόημα τῆς ἐρμηνείας μὲ μία δική του προσθήκη ὅπως αὐθαιρέτως καί σκοπίμως. Γιὰ νά μὴ νομισθεῖ ὅμως ὅτι υπερβάλλουμε, παραθέτουμε τά δύο κείμενα, πρὸς εὐχερῆ σύγκριση ἀπὸ τὸν ὁποῖονδήποτε ἀναγνώστη.

Ἡ ἀρχὴ τῆς κακίστης ἐρμηνείας

Ἡ ἐρμηνεία τοῦ Βαλσαμῶνα:

«Εἰ γάρ μὴ δι' ἐγκληματικὴν αἰτίαν, ἀλλὰ δι' αἵρεσιν χωρίση τις ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ ἐπισκόπου

αὐτοῦ ἢ τοῦ Μητροπολίτου ἢ τοῦ Πατριάρχου ὡς ἐπὶ Ἐκκλησίας διδάσκοντος ἀνερευθριάστως διδάγματα τινα ἀπηλλοτριωμένα τοῦ ὀρθοῦ δόγματος, ὁ τοιοῦτος καί πρὸ ἐντελοῦς διαγνώσεως, πολλῶ δέ πλέον καί μετὰ διάγνωσιν, ἐάν ἑαυτὸν ἀποτείχιση ἢ γουν χωρίση ἀπὸ τῆς κοινωνίας τοῦ πρώτου αὐτοῦ, οὐ μόνον τιμωρηθήσεται, ἀλλὰ καί τιμθῆσεται ὡς ὀρθόδοξος· κ.τ.λ.».

Ἡ μετάφραση τοῦ π. Γερασίμου:

«...ἐάν ὅμως ὄχι δι' ἐγκληματικὴν αἰτίαν, ἀλλ' ὡς εἴπομεν δι' αἵρεσιν καταδικασθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἤθελε χωρισθῆ τις ἀπὸ τὸν ἀνώτερόν του, ἐκκόπτων τό μνημόσυνο αὐτοῦ, ὅστις ἀνερευθριάστως διδάσκει διδάγματα ἀλλότρια τοῦ ὀρθοῦ δόγματος τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὸν τοιοῦτον ἐπιτρέπεται ἐάν θέλῃ νά ἀποχωρισθῆ ἀπὸ τῆς συγκοινωνίας τοῦ ἀνωτέρου του, καί πρὶν ἢ ἐκδοθῆ συνοδικὴ καταδικαστικὴ ἀπόφασις, πολλῶ μᾶλλον καί μετὰ ταύτην· ὅποτε ὁ τοιοῦτος ὄχι μόνον δέν τιμωρεῖται διὰ καθαιρέσεως... ἀλλὰ θά τιμθῆ μάλιστα κ.τ.λ.». Καί συνεχίζει ἐπεξηγῶν ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτό του: «το "ἐάν ἑαυτὸν ἀποτείχιση, ἢ γουν χωρίση ἀπὸ τῆς κοινωνίας τοῦ πρώτου αὐτοῦ", σημαίνει τὴν προαίρεσιν ἢτοι ἐάν θέληση, καί οὐχὶ ἐπιβολὴν ἐκκοπῆς τοῦ μνημοσύνου. Ἐπομένως ἐν περιπτώσει αἵρέσεως ἐνθα ἀφίεται εἰς τὴν προαίρεσιν ἐκάστου, ὁ ἀκολουθῶν τὸν γενικὸν κανόνα ἢτοι ὁ μνημονεύων μέχρις ἐκδόσεως Συνοδικῆς ἀποφάσεως ἐν τάξει εἶναι, καί ὁ ἀποκόπτων τό μνημόσυνο χωρίς νά ἀναμένῃ τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐκκλησίας ἢτοι πρὶν ἐκδοθῆ ἀπόφασις Συνοδικὴ καί οὗτος ἐν τάξει εἶναι, μάλιστα ὁ τελευταῖος οὗτος καί τιμῆς ἄξιός εἶναι». (οἱ ὑπογραμμίσεις δηλώνουν τὴν προσθήκην).

Ἀπαντῶντες ἐπισημαίνουμε τοῦτο. Ἐρμηνεύοντες δυναμικά τοὺς ἱεροὺς κανόνες οὐδέποτε θά εὐρεθεῖ κάποιος νά διακόψει τὸ μνημόσυνο τοῦ ἐπισκόπου αὐτοῦ πρὸ συνοδικῆς καταδίκης. Οὕτε καί θά ὑπῆρχαν στό ἑορτολόγιον τῆς Ἐκκλησίας οἱ ἅγιοι Ὁμολογητῆς καί Μάρτυρες. Ὁ ἀο-

ρίστως αναφερόμενος ως «γενικός κανόνας»⁷ είναι ανύπαρκτος και ακατανόητος. Ἀλλά ἄς μᾶς ἐρμηνεύσουν παρομοίως καί τόν λόγο τοῦ Κυρίου· «Εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτόν καί βάλε ἀπό σοῦ· καλόν σοι ἐστί μονόφθαλμον εἰς τήν ζωήν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμούς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τήν γέεννα τοῦ πυρός».⁸ Ποῖος νοεῖται ὡς ὀφθαλμός ἐδῶ μᾶς ἐρμηνεύει ὁ Μέγας Ἀθανάσιος· «Βαδίζοντες τήν ἀπλανῆ καί ζωηφόρον ὁδόν, ὀφθαλμόν μὲν ἐκκόψωμεν σκανδαλίζοντα, μή τόν αἰσθητόν ἀλλά τόν νοητόν. Οἷον ἐάν ὁ ἐπίσκοπος ἢ ὁ πρεσβύτερος οἱ ὄντες ὀφθαλμοί τῆς Ἐκκλησίας κακῶς ἀναστρέφονται καί σκανδαλίζωσι τόν λαόν, χρή αὐτούς ἐκβάλλεσθαι. Συμφέρον γάρ ἐστιν ἄνευ αὐτῶν συναθροῖζεσθαι εἰς εὐκτήριον οἶκον, ἢ μετ' αὐτούς ἐμβληθῆναι ὡς μετὰ Ἄννα καί Καϊάφα εἰς τήν γέενναν τοῦ πυρός».⁹

Προτρέπει λοιπόν φανερά ὁ θεῖος λόγος νά ἐκβάλλω ἐγώ πρωτύτερα τόν σκανδαλίζοντα ὀφθαλμό (εἴτε ἐπίσκοπον, εἴτε πρεσβύτερον) μέ τό «...ἔξελε αὐτόν καί βάλε ἀπό σοῦ». Πῶς ὅμως; Δι' ἀποτειχίσεως ἢ συνοδικῆς ἀποφάσεως; Τό πρῶτο τό ἀντιλαμβάνομαι γιατί εἶναι πράξη ἐφικτή ὑπ' ἐμοῦ καί νόμιμη. Τό δεύτερο δέν τό ἀντιλαμβάνομαι οὔτε καί μπορῶ. Ἡ συνοδική ἀπόφαση εἶναι ἔργο τῆς συνόδου τῆς Ἐκκλησίας καί δέν ἐξαρτᾶται ἀπό τήν θέλησή μου. Νά περιμένω τήν συνοδική ἀπόφαση; Ἀλλά ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ μέ προτρέπει σαφέστατα νά ἀποτειχισθῶ ἄμεσα. Καί ὄχι μόνο. Μέ προτρέπει καί ὑποδεικνύει νά ἐπιλέξω ἀπό τήν ζωή ἢ τήν γέεννα τοῦ πυρός, τό συμφέρον, τό «καλόν». Τί λοιπόν πρέπει νά κάνω, ἀφοῦ ὁ ἐπίσκοπός μου ἢ ὁ πρεσβύτερος μέ σκανδαλίζουν μέ τήν περί τήν πίστιν «κακή ἀναστροφή» τους; Ἡ μήπως τό «ἔξελε αὐτόν καί βάλε ἀπό σοῦ» εἶναι καί αὐτό δυνητικό; Ὅτι δηλαδή (κατά τόν δεινό μας ἐρμηνευτή), ἐάν δέν ἀποδέχομαι τά αἰρετικά διδάγματα τοῦ ἐπισκόπου, δέν εἶμαι ὑποχρεωμένος νά «ἐκβάλλω αὐτόν» ἀποτειχιζόμενος ἐξ αὐτοῦ; Ἐάν δέν θέλω βέβαια νά βρεθῶ μαζί μέ αὐτόν «εἰς

τήν γέενναν τοῦ πυρός», «ὡς μετὰ Ἄννα καί Καϊάφα». Ὡς πρὸς τήν ἐπιλογή μου αὕτη εἶναι ἀλήθεια ὅτι δέν μέ ὑποχρεώνει κανένας. Οὔτε ὁ ἴδιος ὁ Θεός! Τοῦτο εἶναι πού «ἀφίεται εἰς τήν προαίρεσίν μου», ἀλλά βέβαια «πάντα μοι ἔξεστι, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει». Διότι ἐφ' ὅσον τό «ἐάν ἐαυτόν ἀποτειχίσῃ» τοῦ Βαλσαμώνος, «σημαίνει τήν προαίρεσιν ἥτοι ἐάν θελήσῃ, καί οὐχί ἐπιβολήν ἐκκοπῆς τοῦ μνημοσύνου», τότε πῶς συμβιβάζεται τό «ἔξελε αὐτόν καί βάλε ἀπό σοῦ» μέ τό «ὁ μνημονεύων μέχρις ἐκδόσεως Συνοδικῆς ἀποφάσεως ἐν τάξει εἶναι» ἢ μέ τό «οὐδαμῶς κατακρίνεται» τῶν δυνητικῶν ἐρμηνευτῶν; Ἡ γιά νά εἶμαι πιο σαφής, πῶς συμβιβάζεται τό «ἔξελε αὐτόν κ.τ.λ.» μέ τό «ἐάν θέλεις μή ἐξέλῃς αὐτόν καί μή βάλῃς ἀπό σοῦ, ἀλλά μὴν ἀποδέχεσαι τά αἰρετικά διδάγματα του καί δέν θά κατακριθῆς»· πράγμα πού εἶναι ἕνα καί τό αὐτό μέ τήν κακοδαίμονα ρήτρα, «ἂν ἕτερος κληρικός δέν θέλει νά παύσῃ τό μνημόσυνον, καί χωρίς νά ἀποδέχῃται τά αἰρετικά διδάγματα τοῦ ἐπισκόπου... οὐδαμῶς κατακρίνεται»; Καί ἐάν δέν κατακρίνεται πῶς συμβιβάζεται πάλι αὐτό μέ τό «καλόν σοι ἐστί μονόφθαλμον εἰς τήν ζωήν εἰσελθεῖν ἢ δύο ὀφθαλμούς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τήν γέεννα τοῦ πυρός»; Δηλαδή μαζί μέ τόν αἰρετικό ἐπίσκοπο;

Ἀλλά γιά νά τό προχωρήσουμε, τότε γιατί νά μὴν ἐρμηνεύονται δυνητικά καί ἄλλοι κανόνες, ὅπως οἱ μέ', μστ', μζ', ἀποστολικοί, ἀλλά καί ὅσοι δέν ἀναφέρονται σέ ζητήματα πίστεως; Φαντασθεῖτε πόσα ἀτοπήματα θά ἐπέφερε ἡ κατ' ἐπιλογὴν δυνητικὴ ἐρμηνεῖα τῶν ἱερῶν κανόνων. Ἐάν δέν ὑπάρχει οὔτε μία Πατερικὴ ἀναφορά περί δυνητικῆς ἐρμηνείας σέ ὅποιονδήποτε κανόνα, ὅπως καί δέν ὑπάρχει, τότε οὔτε καί ὁ ἱεὺς εἶναι δυνητικός.¹⁰ Γιά ἕνα τόσο σοβαρό ζήτημα πού ἀφορᾶ τήν σχέση αἰρετικῶν καί ὀρθοδόξων ἢ ψευδεπισκόπου καί ὑφισταμένων κληρικῶν ἢ λαϊκῶν στό θέμα τῆς κοινωνίας, εἶναι ἀδιανόητο νά μὴν ἔχει προβλέψει ὁ ἐκκλησιαστικός νομοθέτης, (δηλαδή κάποια Τοπικὴ ἢ Οἰκουμενικὴ

σύνοδος), ὅτι οἱ μὴ ἀποτειχίζομενοι εἶναι ἀνεύθυνοι. Ἀντιθέτως ὁ «αἵρετικοῖς συνευξάμενος, μόνον...». «εἰ τις κληρικός ἢ λαϊκός εἰσέλθοι εἰς συναγωγὴν Ἰουδαίων...». «ὁ δεχόμενος βάπτισμα αἵρετικῶν...» καὶ ὅλες οἱ παρόμοιες παραβάσεις, ἔχουν συγκεκριμένα ἐπιτίμια στὰ ὁποῖα δὲν ἐμφιλοχωρεῖ καμμία ἀτιμωρησία, ὅπως ἀντινομοθετεῖ ἐκτόπως ἡ δυσητική ἐρμηνεία.

Ὅτι δὲ ὁ ἰε' κανόνας δὲν ὀρίζει κάποιο ἐπιτίμιο γιὰ τοὺς μὴ διαστέλλοντες, ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ἀναφέρεται μόνο στὴν περίπτωση τῶν «δι' αἵρεσιν» «τῆς πρὸς τὸν καλούμενον ἐπίσκοπον κοινωνίας» ἀποτειχισομένων, τοὺς ὁποῖους ἀντὶ τοῦ συνηθισμένου ἐπιτιμίου τῶν κανόνων γιὰ τὶς παραβάσεις, ἐδῶ ἀντίθετα τοὺς ἐπαινεῖ. Τοῦτο μὲ κανένα τρόπο δὲν μπορεῖ νὰ ἐκκληφθεῖ ὅτι ὁ μὴ ἀποτειχίζομενος εἶναι ἀνεύθυνος. Γιὰ τοὺς κανόνες ἐπὶ παραδείγματι πού καθαιροῦν τὸν μετὰ αἵρετικῶν συμπροσευχόμενον ἐπίσκοπο, εἶναι αὐτονόητο καὶ τὸ ὅτι ὁ μνημονεύων αὐτόν (τὸν ἐπίσκοπο) ἀμνηστεύει τὴν παρανομία του καὶ ἐκ τούτου γίνεται κοινωνός αὐτῆς, ἄρα καὶ ὑπεύθυνος. Ἡ καταγγελία τῆς αἵρέσεως, οἱ ὁμολογίες πίστεως διὰ προσωπικῶν ἐπιστολῶν πρὸς τὸν Πατριάρχη καὶ οἱ πομπώδεις συνεδριακές ἐξαγγελίες κατὰ τοῦ οἰκουμενισμοῦ, οὐδόλως ἐναρμονίζονται μὲ τὴν μνημόνευσκοινωνία τοῦ καταγγελομένου ἐπισκόπου καὶ μάλιστα ἐξάρχου τῆς παναιρέσεως. Τέτοιες τακτικές οἱ «βαρεῖς λύκοι» δὲν τὶς φοβοῦνται. Κατασιγάζουν ὅμως, ὅπως προαναφέραμε, τὶς εὐαίσθητες συνειδήσεις στὰ θέματα τῆς πίστεως, συσσωρεύοντες, ἀλλοίμονον, φοβερές εὐθύνες.

Ὡστε ἐάν ὁ «ἕτερος κληρικός δὲν θέλη νὰ παύσῃ τὸ μνημόσυνο τοῦ σκανδαλίζοντος ἐπισκόπου» ἀναμένων τὴν «ὑπὸ Συνόδου καταδίκην αὐτοῦ», ὄχι μόνο κατακρίνεται ὡς μὴ ποιήσας φρονίμως τὸ συμφέρον τῆς ψυχῆς του, ἀλλὰ καὶ διατρέχει, δίκην Δαμοκλείου σπάθης, τὸν μέγα κίνδυνο τῆς αἰωνίου κατακρίσεως.

Ἡ πράξη τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας διαφεύδει περίτρανα τὴν τοιαύτη δυσητική

ἐρμηνεία τοῦ κανόνα. Ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς ἀποτειχίσθηκε ἀπὸ τοὺς μονοθελεῖτες ἐπισκόπους του, μὲ συνέπεια νὰ διωχθεῖ, νὰ ἐξοριθεῖ τρεῖς φορές καὶ τέλος νὰ ἀποθάνει δύο μῆνες μετὰ τὴν Τρίτη ἐξορία στὸν Καύκασο. Ὅλα ταῦτα τὰ ἔπαθε πρὸ συνοδικῆς καταδίκης τῶν αἵρετικῶν ἐπισκόπων. Τίθεται ἐδῶ εὐλόγως τὸ ἀδυσώπητο ἐρώτημα. Γιατί δὲν ἀνέμενε τὴν συνοδικὴ καταδίκη, ἀφοῦ κατὰ τοὺς δυσητικούς ἐρμηνευτὲς ἦταν στὴν προαίρεσή του, ὅποτε θὰ ἦταν «ἐν τάξει» καὶ «οὐδαμῶς θά κατακρίνονταν»; Γιατί προτίμησε τὴν ἀποτείχιση ἢ ὁποῖα τοῦ ἐπέφερε τὶς φοβερές αὐτές συνέπειες; Ἀσφαλῶς δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ὅτι ἀπὸ τὶς φοβερές συνέπειες, περισσότερο φοβήθηκε τὴν Δεσποτικὴ ἀπόφαση, «ἔξελε αὐτόν... καλὸν σοὶ ἐστὶ μόνοφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν ἢ δύο ὀφθαλμούς ἔχοντα κ.τ.λ.»

Ὅτι ὁ ἰε' κανόνας δὲν ὑπῆρχε τὴν ἐποχὴ τοῦ ἁγίου Μαξίμου, τοῦτο δὲν μπορεῖ νὰ ἀποτελέσει ἀντεπιχείρημα, ἀφ' ἑνὸς μὲν γιατί πάντοτε οἱ Ὁμολογητὲς Πατέρες ἐφύλασσαν τὸ αὐτὸ πνεῦμα τοῦ κανόνα σὲ πλήρη ἀρμονία μὲ τὸν λα' ἀποστολικό, καὶ ἀφ' ἑτέρου γιατί ἐδῶ προβάλλοντες τὴν ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη ἀποτειχίσεως πού εἰδοποιεῖ ὁ Δεσποτικὸς λόγος «ἔξελε αὐτόν...», καταρρίπτεται κάθε ἔννοια δυσητικότητας, εἴτε γιὰ τὸν μεταγενέστερο ἰε' κανόνα, εἴτε τυχόν γιὰ τὸν λα' ἀποστολικό. Ἐνῶ οἱ δυσητικοὶ ἐρμηνευτὲς ἐμμέσως καταργοῦν τὴν Δεσποτικὴ ἀπόφαση, γεγονός πού συνιστᾷ βλασφημία κατὰ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ὁ ἅγιος Μάρκος ὁ Εὐγενικός ὄχι μόνο δὲν συναθροίζονταν «εἰς εὐκτῆριον οἶκον» μὲ τοὺς λατινόφρονες ἐπισκόπους, ἀλλὰ οὔτε καὶ σ' αὐτὴ τὴν κηδεῖα του δὲν ἤθελε νὰ παραστέκονται. «Δεῖ γάρ παντάπασιν» ἔλεγε, «ἐκείνους εἶναι κεχωρισμένους ἡμῶν, μέχρις ἂν δῶ ὁ Θεὸς τὴν καλὴν διόρθωσιν καὶ εἰρήνην τῆς Ἐκκλησίας Αὐτοῦ». ¹¹ Ἄν μὴ τι ἄλλο μὲ τὸ «κεχωρισμένους» ἐννοοῦσε τὴν ἀποτείχιση, καὶ μὲ τὴν «καλὴν διόρθωσιν καὶ εἰρήνην τῆς Ἐκκλησίας», τὴν διὰ συνόδου καταδίκη τῶν λατινοφρόνων ὡς αἰτίων

γενικού σκανδαλισμού τῶν πιστῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατ. Ἐκκλησίας.

Ο ΕΦΗΣΥΧΑΣΜΟΣ¹²

Ὅσοι τουλάχιστον διαφεύγουν τὴν δυνητικὴ πλεκτάνη, τὸ μόνο ἐπιχείρημα πού φέρουν (καί τὸ λέγουν δεκαετίες τώρα), εἶναι τὸ «οὐπὼ καιρὸς ἐστίν» μέ τὸ πρόσχημα ὅτι πρέπει νά ἐνημερωθεῖ κατάλληλα ὁ λαός καί ὕστερα νά γίνει ἡ ἀποτείχιση ἀπό τούς ψευδοποιημένες τοῦ οἰκουμενισμοῦ γιά νά μή δημιουργηθεῖ, λέγουν, σχίσμα στήν Ἐκκλησία.

Ἀλλά εἶναι ἀπορίας ἄξιο πῶς δέν ἀντιλαμβάνονται ὅτι τοῦτο εἶναι μία ἀπάτη καί τέχνασμα τοῦ πονηροῦ πρὸς διαρκῆ ἀναβολή τῆς ἐνστάσεως; Ὅτι εἶναι ἀνωφελές νά περιμένουν νά πληροφορηθεῖ ἡ πλειοψηφία τοῦ λαοῦ; Διότι ἀφ' ἐνός μὲν γιατί πάντοτε θά ἐγείρονται ἀντιδράσεις ἀπό τούς ποιμενομένους, καί ἀφ' ἑτέρου ὅτι ὁ πλεῖστος λαός σέ τέτοιου εἴδους ἐκκλησιαστικές κινήσεις θά περιμένει τούς ἡγήτορες,¹³ πῶς ἐπίσης δέν ἀντιλαμβάνονται ὅτι τὸ «οὐπὼ καιρὸς ἐστίν», ὅσον ἀφορᾷ τὴν Μοναδικότητα τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡ ὁποία κατέχει τὸν θησαυρὸ τῆς ἀληθείας, ἐπειδὴ ἀμφισβητεῖται ἀπροκάλυπτα πλέον, δέν ἔχει κανένα Κανονικὸ ἔρεισμα ἔστω καί «κατ' ἄκρην οἰκονομίαν»; Τί περισσότερο περιμένουν νά δοῦν, καί ἕως πότε θά ψευδοθεραπεύουν τὴν τύψη τῆς συνειδήσεώς τους μέ τον «χαρτοπόλεμο»;

Ἀλλά ποῖός ἀμφιβάλλει στοὺς ἰσχυρισμούς τους ὅτι τὸ ἰδανικότερον εἶναι νά προχωρήσει στήν ἀποτείχιση σύσσωμος, κληρὸς καί λαός καί ἰδιαίτερα οἱ ἐπίσκοποι; Μόνο ἔτσι θά ἀποφευχθοῦν οἱ δυσχερεῖς συνέπειες πού συνήθως ἐπακολουθοῦν τὴν ἀποτείχιση. Μήπως ὅμως ἡ ἐπιχειρηματολογία γιά τὸ «ἄχρι καιροῦ» ἢ τὴν δυνητικότητα, κρύβει μία λανθάνουσα δειλία ἀπέναντι στίς συνέπειες αὐτές; Οἱ ἅγιοι πατέρες ὅμως ἐπισημαίνουν ὅτι «ἡ ἀληθὴς πίστις ἀγνοεῖ τὴν δειλίαν».¹⁴

Γιά νά εἴμαστε εἰλικρινεῖς, ὀρθώτερο εἶναι νά ποῦμε ὅτι γνωρίζουν τί πρέπει νά πράξουν,

γνωρίζουν τίς δυσχερεῖς συνέπειες, γνωρίζουν ὅτι καί τὸ «οὐπὼ καιρὸς ἐστίν» εἶναι καταφύγιο ψευδοαπολογίας. Δέν γνωρίζουν ὅμως «τί τέξεται ἡ ἐπιούσα». Διὰ τοῦτο καί μόνο θά ἔπρεπε νά σπεύσουν πρῶτοι καί νά εἶναι βέβαιοι ὅτι οἱ εὐσεβεῖς καί καλοπροαίρετοι πιστοὶ θά τοὺς ἀκολουθήσουν. Γιά τοὺς ἀδιάφορους δέν ἰσχύει οὔτε ἡ ἐνημέρωση, οὔτε τὰ ἔργα.

Τέλος γιά τὸ ἐπιχείρημα ὅτι μέ τὴν ἀποτείχιση ἐπέρχεται σχίσμα στήν Ἐκκλησία, ἔχουμε νά ποῦμε ὅτι ὅπωςδήποτε δέν ἐνέχονται. Ὁ ἴδιος ὁ ἱεὺ κανόνας τῆς Πρωτοδευτέρας συνόδου, ἔρχεται νά ἀπαντήσῃ στοὺς τότε δυτικούς καί δυτικίζοντες ἐπισκόπους πού κατηγοροῦσαν τοὺς ἀνατολικούς, ὅτι ἔσχισαν τὴν Ἐκκλησία. Διότι πῶς εἶναι δυνατόν ὁ κανόνας ἀφ' ἐνός μὲν, νά ἐπαινεῖ τοὺς «ἐαυτοὺς διαστέλλοντες» ἀπὸ τῆς «πρὸς τὸν πρόεδρον κοινωνίας», τοῦ «...τὴν αἵρεσιν δημοσία κηρύττοντος», καί συγχρόνως νά τοὺς θεωρεῖ ὑπεύθυνους περὶ τοῦ σχίσματος;

Ὅμως ἀναφέραμε πρὶν ἀπάνω ὅτι οἱ μὴ ἀποτειχιζόμενοι ἐάν δέν δημιουργοῦν, τουλάχιστον ἐδραιώνουν σχίσματα. Ποιὰ εἶναι αὐτὰ τὰ σχίσματα καί οἱ μερισμοὶ τοῦ ἱεὺ κανόνα ἀπὸ τὰ ὁποῖα οἱ ἀποτειχιζόμενοι σπουδάζουν νά ἐλευθερώσουν τὴν Ἐκκλησία; Ἐπίσης πῶς νοεῖται τὸ ἀναφερόμενο γιά τοὺς ἀποτειχιζομένους ὅτι «...οὐ σχίσματι τὴν Ἐκκλησίαν κατέτεμον», δεδομένου ὅτι φαίνεται νά γίνεται πράγματι κατατομή καί κατὰ ἀλήθειαν σχίσμα;

Ἀληθῶς ἡ φαινομένη ἀκεραιότητα τῆς διοικητικῆς καί συνοδικῆς δομῆς τῆς κρατούσης Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος, καί τὸ ὁρατὸ «σχίσμα» τῶν ἐνισταμένων ἀπὸ τὸ ἄλλο, ἔγιναν ἀφορμὴ παρανοήσεως ἡ ὁποία ἔπαιξε καθοριστικὸ ρόλο γιά τὸ σημερινὸ κατάντημα τῆς κοινωνίας τῆς παναιρέσεως τοῦ οἰκουμενισμοῦ,¹⁵ ἀλλὰ καί τοῦ ἐφesusχασμοῦ.

Οἱ ἐρμηνευτές ὅμως τοῦ κανόνα δέν ἔδωσαν καμμία βαρύτητα στήν ἀκεραιότητα τῆς συνοδικῆς καί διοικητικῆς δομῆς τῆς Ἐκκλησίας, παρά μόνον στήν ἀπόκλιση ἐκ τῆς ὀρθοδόξου διδασκαλίας τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καί Πατέρων.

ὅπως σαφῶς διαλαμβάνει καί ὁ κανόνας. Ὅνομάζουν τούς ἀποκλίνοντες ἐπισκόπους, ψευδοδιδασκάλους καί ψευδεπισκόπους γιατί ἀποσχίζονται ἐκ τῆς ὀρθοδόξου ἀληθείας, διδάσκοντες «τὴν αἵρεσιν δημοσίᾳ», καί ἀσφαλῶς τοῦτο συνιστᾷ θεωρητικὸ σχίσμα, τὸ ὁποῖο ἐάν δέν ἀποκατασταθεῖ στὴ βάση τῆς ὀρθοδόξου διδασκαλίας, θά ἐπιφέρει ἀργά ἢ γρήγορα καί τὸ πραγματικὸ σχίσμα, μᾶλλον δέ σχίσματα. Γιά τοῦ λόγου τὸ ἀληθές ὑπενθυμίζουμε τὸ μεγάλο σχίσμα τῆς Δύσεως, τὸ ὁποῖο ἔλαβε τὴν ἀρχὴ ἀπὸ τὴν αἵρετικὴ καί βλάσφημη διδασκαλία τοῦ filioque, θεωρητικὰ στὴν ἀρχή, καί πρακτικὰ καί τελεσίδικα ἀργότερα. Ἀκριβῶς αὐτὸ εἶχαν κατὰ νοῦν ὁ Μέγας Φῶτιος καί οἱ συνοδικοὶ πατέρες τῆς ΑΒ΄ οἰκουμενικῆς συνόδου οἱ ὁποῖοι συνέταξαν τὸν προκείμενο κανόνα.

Ἐπομένως ἡ ἐκκλησιαστικὴ κοινωνία μὲ τούς ψευδοδιδασκάλους ὑποσκάπτει τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἐνόηθη κατὰ κύριον λόγο, συνίσταται στὴν καθολικὴ ἀποδοχὴ τῶν δογμάτων τῆς ἀληθείας, μὴ ἐπιδεχομένη ξένα καί ἀλλότρια διδάγματα ἀπὸ τὴν Ἱερά Παράδοση. Τοῦτο εἶχε ὑπὲρ ὅσων τοῦ ἁγίου Θεόδωρου ὁ Στουδίτης ὅταν ἔγραφε γιὰ τούς κοινωνοῦντες τὴν αἵρεση ὅτι: «...οἱ δέ, εἰ καί τοῖς λογισμοῖς οὐ κατεποντίσθησαν, ὅμως τῇ κοινωνίᾳ τῆς αἵρέσεως συνόλλυνται»,¹⁶ καί δέν ἦταν καθόλου ὑπερβολικός.

Ἐνῶ τὸ φαινόμενο σχίσμα τῶν ἀποτεριζομένων, ὄχι μόνο δέν ὑποσκάπτει τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας, ὄχι μόνο δέν εἶναι κατακριτέο, ἀλλὰ εὐκόλα κατανοεῖ κανεὶς πλέον μετὰ τὴν ἔκθεση τῶν παραπάνω ἐξηγήσεων, γιατί ὅλοι οἱ ἑρμηνευτὲς τὸ θεωροῦν ἐπαινετὸ καί σωτήριο.

Πιστεύουμε ὅτι «ἡ ὥρα ἤδη παρήλθεν» καί ὅτι τὸ «οὐπὼ καιρὸς» δέν ἔχει θέση σήμερα. Ἀλλὰ οὔτε καί εἶχε ποτέ θέση ὅταν κηρύσσονταν ἀπροκάλυπτα ἡ αἵρεση. «Στενά» λοιπὸν «πανταχόθεν σφόδρα» γιὰ τούς ἀντιλέγοντες καί ματαίᾳ καί ψυχοφθόρος ἡ μέχρις ἐνημερώσεως τῶν πιστῶν ἀναμονὴ τῶν «βιγλατόρων» τῆς Ὁρθοδοξίας.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

1. Ἀρχ/του Χρυσοστόμου Σπύρου, Ἡ ἀποτερίσις μου - σελ. 31.

2. «Ἐάν ἡ αἵρεσις κηρύσσεται δι' ὀλίγον χρόνον (μῆνας τινάς), οἱ πιστοὶ ἀναμένουν καί παρακολουθοῦν ἐναγωνίως νά ἴδουν πῶς θά ἀντιδράσῃ ὁ ἐπίσκοπος τῶν, ἢ οἱ συνεπίσκοποί του, ἢ οἱ ἐπίσκοποι ἄλλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. (Διότι ὡς μία εἶναι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, παρά τὰς ἐπὶ μέρους διοικητικὰς διακρίσεις τῆς εἰς πατριαρχεῖα καί ἀρχιεπισκοπὰς, οὕτω μία καί ἡ αὐτὴ εὐθύνη βαρύνει πάντας, κληρικούς καί λαϊκούς, ἔναντι τῆς κηρυττομένης κακοδοξίας ποικίλλουσα μόνον ὡς πρὸς τὴν γνῶσιν καί τὸ βαθμὸν ἐκάστου). Καί ἐάν μὲν ἀντιδράσῃ ὁ ἐπίσκοπος τῶν πατερικῶς, τότε ὑποχρεοῦνται νά τοῦ συμπαρασταθοῦν πάσῃ δυνάμει, ἀναμένοντες τὴν ἔκβασιν.

Ἐάν ὅμως παρ' ἐλπίδα δέν ἀντιδράσῃ ὁ ἐπίσκοπος τῶν, ἀλλ' οἱ συνεπίσκοποί του, ἢ ἔστω εἷς ὀρθόδοξος ἐπίσκοπος, τότε ὑποχρεοῦνται νά συμπαρασταθοῦν εἰς αὐτόν, ἐλέγχοντας οὕτω ἐμμέσως, τὸ κατ' ἀρχάς, τὴν σιωπὴν τοῦ ποιμένου τῶν, μὴ διακόπτοντες ὅμως τὴν μετ' αὐτοῦ κοινωνίαν.

Ἐάν ὅμως αἱ ἀντιδράσεις τοῦ ἐπισκόπου πού ἀγωνίζεται κατὰ τῆς αἵρέσεως κλιμακωθοῦν καί καταλήξουν εἰς τὸν πρέποντα χρόνον εἰς τὴν διακοπὴν τῆς κοινωνίας μετὰ τοῦ κακοδοξοῦντος (ἐφ' ὅσον ἐκεῖνος θά παρέμενε ἀνένδοτος εἰς τὰ κακόδοξα φρονήματά του), τότε οἱ πιστοὶ ὑποχρεοῦνται νά κοινωνοῦν μετὰ τοῦ ἀνωτέρω ἀγωνιζομένου ἐπισκόπου, ἀπομακρυνόμενοι τῶν συνάξεων τοῦ ἰδιοῦ τῶν, ὅσας διὰ τῆς σιγῆς τοῦ ἢ τῆς χλιαρᾶς ἀντιδράσεώς του δέν παύει νά κοινωνεῖ μετὰ τοῦ αἵρετικοῦ, συμπράττων οὕτω καί ἐνισχύων τὴν κακοδοξίαν. Ὁ ἐπὶ τοῦ προκειμένου πατερικὸς λόγος εἶναι σαφέστατος: «Οἱ μὲν τέλεον περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν· οἱ δέ ἢ καί τοῖς λογισμοῖς οὐ κατεποντίσθησαν, ὅμως τῇ κοινωνίᾳ τῆς αἵρέσεως συνόλλυνται». (P.G. 99, 1164A).

«Ἄπαντες οἱ τῆς Ἐκκλησίας διδάσκαλοι, πᾶσαι αἱ Σύνοδοι, πᾶσαι αἱ θεῖαι Γραφαί, φεύγειν τούς ἐτερόφρονους παραινοῦσι καί τῆς αὐτῶν κοινωνίας διΐστασθαι». (P.G. 160, 105C).

«Καί συμπληροὶ ὁ μέγας Θεόδωρος ὁ Στουδίτης: «Ἐχθροὺς γὰρ Θεοῦ ὁ Χρυσόστομος, οὐ μόνον τούς αἵρετικούς, ἀλλὰ καί τούς τοιοῦτους κοινωνοῦντας μεγάλη καί πολλὴ τῇ φωνῇ ἀπεφώνητο» (P.G. 99, 1049A).

Αἱ ἀνωτέρω ἀντιδράσεις τοῦ καλῶς ἀγωνιζομένου ἐπισκόπου δέν θά πρέπη νά διακοποῦν μέχρι

συναδικής καταδίκης του αιρετικού. Εν έναντία περιπατών, η αντίδικσις του θα πρέπει να συνεχισθῆ ἀντὶ ἐπιταγῶν δεσμών και φυλακῆς, εἰς περιπτώσιν δὲ, πού ὁ κακοδοξῶν διατέττει πολιτικὴ ἢ ἐκκλησιαστικὴν λύσιν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς πολλῶς τούτο συνέβη ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπισημαίνεται ὅτι τὴν θέσιν τοῦ ὀρθοδόξως ἀντιδρώ- ντος ἐπισκόπου δύναται νὰ ἔχει κληρικός τις ἢ μοναχός, ὅς' ἄκου δὲν ἠθέλε ἀντιδράσει ἐγκαιρῶς ἢ ἀποτελεσματικῶς οὐδεὶς ἐπίσκοπος. Τὰ παραδείγματα εἶναι πολλά. Παραβάσει σχετικῶς τοὺς βίους τῶν ἁγίων Μαξίμου Ὁμολογητοῦ, Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Θεοδοῦρου Στουδίτου, και τὸ ἁραιότατον λόγιον τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου: «Ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἱεραρχία, τοῦ ἱερέως και ἱεραρχοῦ ἀτακτούντων και κακῶς φρονούντων, και διάκονος και μοναχός εὐτακτούντες και ὀρθῶς φρονούντες δύνανται νουθετῆσαι και εὐτακτῆσαι αὐτούς, καθὼς τὰ παραδείγματα εἰσι παμπολλά» (Συναξ. Νοε. Η', σμ.).

Βασικώτατον και πρωτεύοντα ρόλον διὰ πάντα τὰ ἀνωτέρω θὰ παίζουν πάντοτε οἱ παράγοντες χρόνος και γνώσις, ἤτοι ἐπὶ πόσον χρόνον κηρύσσεται ἡ κακοδοξία και κατά πόσον ἐγένετο αὕτη γνωστή εἰς τὸ πλῆρες τῆς Ἐκκλησίας.

Δεόν ὅμως νὰ σημειωθῆ ὅτι ὁ παράγων γνώσις εἰς τὰς ἡμέρας μας ἔχει μηδενισθῆ, λόγω τῶν ὑπαρχόντων μεσῶν ἀναμεταδόσεως ὁμιλιῶν και γεγονότων, ἐνῶ ὁ παράγων χρόνος, καιτοὶ κατά πολὺ συντετριμμένος, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ παρελθόν, ἐν τούτοις συνεχίζει και θὰ συνεχίσει νὰ παίξει βασικόν ρόλον ἐνεκα τῆς ἀπαιτουμένης μεθοδεύσεως τῆς ἀντιδράσεως ἀκρι τῆς συνοδικῆς καταδίκης. Κλασικὴ πάντως περίπτωσις ἐν προκειμένῳ, πρὸς τὴν ὁποίαν δύνανται νὰ προσβλέπουν πάντες οἱ καλοὶ ποιμένες, πυχάνει ἡ καταδικὴ τοῦ αιρετικοῦ Νεστορίου, πατριάρχου Κων/πόλεως, ὑπὸ τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, με πρωταγωνιστὰς τῆς καθαιρέσεώς του οὐκ ἴσως ἐκ τῶν συνεπισκόπων τοῦ αιρετικοῦ, ἀλλὰ τοὺς μακρὰν σφόδρα κειμένους πατριάρχας Ἀλεξανδρείας και Ρώμης!».

(Τὸ Ἀντίδοτον, Θεοδωρήτου Ἱερ/χου Ἀγιορείτου - σελ. 168).

3. Ἐκ τοῦ Ιε' κανόνος τῆς ΑΒ Συνόδου.

4. Ἡ ἐνδοξη ὁμολογία τῶν ἁγιορειτῶν Πατέρων τῶν ἐπὶ Βέκκου τοῦ λατινόφρονος μαρτυρησάντων εἶναι τρανὸν δείγμα τῆς μεγάλης σημασίας τῆς διακοπῆς τῆς κοινωνίας και τοῦ μνημοσύνου ἀπὸ τοὺς αἰρετίζοντες ἐπισκόπους.

5. Τὰ δύο ἄκρα. Ἱερ. Ἐπιφ. Θεοδωροπούλου. - σελ. 110.

6. Τὸ ἀντίδοτον, Ἀγιορείτου Ἱερ/χου Θεοδωρήτου. (Ἀναίρεσις τῶν κατὰ τοῦ ζηλωτισμοῦ ἄρθρων τοῦ βιβλίου: Τὰ δύο ἄκρα) - σελ. 49.

7. Μήπως ὀνομάζει ὡς «γενικόν κανόνα» τὴν γενικῶς και ἀδιακρίτως ἐπακολούθησιν τῶν περισσοτέρων (συνήθως) πρὸς τοὺς αἰρετίζοντες ποιμένες τους;

8. Ματθ. ιη' 9.

9. Ρ.Γ. 35, 33.

10. «Εἰς τὴν φράσιν ὅτι ὁ Κανὼν ἔχει δυνητικόν και ὄχι ὑποχρεωτικόν χαρακτῆρα, ὑπάρχουν τρία σφάλματα: ἐν θεολογικόν, ὅτι ὁ Κανὼν εἶναι δῆθεν δυνητικός, τὸ ὅποιον ἔχει ἀποδειχθῆ ὅτι εἶναι πρωτίστως σφάλμα κατανοήσεως τοῦ κανόνος· ἐν λεκτικόν, διότι ἡ φράσις στερεῖται συγκεκριμένου νοήματος· και ἐν λογικόν, καθότι...» οἱ δυνητικοὶ νεοπατέρες «ἀπὸ τὴν μίαν πλευράν ἀποκαλοῦν τοὺς Ὀρθοδόξους τοῦ π.έ. "σχισματικούς" και ἀπὸ τὴν ἄλλη ἀναφέρονται εἰς τὸ "δυνητικόν" τοῦ Κανόνος. Ἐφόσον...» γράφουν και λέγουν ὅτι δὲν τοὺς «καλύπτει ὁ ΙΕ' Κανὼν τῆς Α' και Β' Συνόδου, ἐννοοῦντες προφανῶς ὅτι δὲν κηρύσσεται καμμία κατεγνωσμένη αἵρεσις, τί νόημα ἔχει νὰ συνεχίζον με τὴν ἀντιθετικὴν πρότασιν ὅτι "ἔχει δυνητικόν και ὄχι ὑποχρεωτικόν χαρακτῆρα;"» (Ὀρθοδοξία πολεμουμένη, Θεοδωρήτου Ἱερ/χου - σελ. 55).

11. Ρ.Γ. 160, 537Α.

12. «Ἡ ἐκκλησιαστικὴ και θεολογικὴ ἡγεσία ἔχουν ὑποστῆ διάβρωσις και ἀλλοτριώσις, με ἐπαινετὲς βέβαια ἐξαιρέσεις, ἢ, ὅπως λέγει ἓνας σεβάσιμος Γέροντας ἡγούμενος, εἶναι ὁπαδοὶ μιᾶς νέας αἵρέσεως, τῆς αἵρέσεως τοῦ ἐφησυχασμοῦ· καλά περνοῦν με τὴς φιέστες και τὰ πανηγύρια και με τὰ εὐνουχησμένα πνευματικὰ παιδιά, πού τοὺς περικυκλώνουν και τοὺς ἀκολουθοῦν. Ἡ πίστις ἀλλοιώνεται, τὰ ὀρθόδοξα δόγματα ἀθετοῦνται, ἡ πλάνη θριαμβεύει, και οἱ περισσότεροὶ σιωποῦν. Αὕτη ὅμως ἡ σιωπῆ, ὅπως και ἄλλες φορές ἔχουμε γράψει, εἶναι κατά τὸν μεγάλο Ἅγιο Γρηγόριο Παλαμᾶ, πού κατατρόπωσε τὸν δυτικὸν μοναχὸν Βαρλαάμ Καλαβρό και τὴν παπικὴν σχολαστικὴν θεολογία, τὸ τρίτο εἶδος τῆς ἀθεΐας· τὸ πρῶτον εἶναι ἡ ἀρνησις τῆς υπάρξεως τοῦ Θεοῦ, τὸ δεύτερον εἶναι ἡ αἵρεσις, πού καταστρέφει τὴν ἀλήθειαν περὶ τοῦ Θεοῦ, και τὸ τρίτον ὁ ἐφησυχασμός, ἡ σιωπῆ, πού συντελεῖ στό νὰ ἐπικρατήσουν τὰ δύο ἄλλα εἶδη ἀθεΐας».

(Καθηγητοῦ π. Θεοδώρου Ζήση. Ὁρθ. Τύπος - σελ. 1, 7 φύλ. 1820).

13. Ὑπάρχουν εὐτυχῶς καί ἐλάχιστες ἐξαιρέσεις οἱ ὁποῖοι γνωρίζοντες τήν πτώση τῶν οἰκουμενιστῶν ποιμένων τους, δέν ἀνέχονται ἐπὶ πολύ τήν κοινωνία μέ αὐτούς καί προχωροῦν μόνοι τους στήν εὐλογημένη ἀποτείχιση.

14. Ἀγ. Κυρίλου Ἀλεξ. (Μ. 4, 1013).

15. «Ὁ κηρυττόμενος συγκρητισμός εἶναι ἡ πλῆθυνσις αἵρεσις. Οἱ ἐνωτικοί εἶναι συγκρητισταί. Δέν τους ἐνδιαφέρει ἡ συγχώνευσις, ἀλλά ἡ συνύπαρξις. "Ὅλοι στό Θεό πηγαίνουμε, ὁ καθένας ἀπό τόν δικό του δρόμο". Αὐτό τό μασονικό μοτίβο εἶναι ἡ πεμπουσία τοῦ συγκρητισμοῦ... Γιά τους ἀνθρώπους πού θά ποτισθοῦν μέ τό δηλητήριο τοῦ συγκρητισμοῦ ὁ Χριστός εἶναι ἕνας μέγας μύστης, ἕνας μέγας φιλόσοφος... Εἶναι ἕνας δρόμος, ὄχι ὅμως ὁ ΔΡΟΜΟΣ. Εἶναι μιᾶ ἀλήθεια, ὄχι ὅμως Ἡ ΑΛΗΘΕΙΑ... Ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἕνας δρόμος, δέν εἶναι ὅμως ὁ δρόμος. Ὑπάρχουν ἄλλοι δρόμοι ἐξίσου καλοί. Δέν πρόκειται νά γίνῃ συγχώνευσις. Ὁ καθένας ἄς κρατήσῃ τό δρόμο του. Φθάνει νά μήν εἶναι φανατικός,

νά μή νομίζῃ πῶς μόνο οἱ Ὁρθόδοξοι Ἐπίσκοποι εἶναι Ἐπίσκοποι καί οἱ αἵρετικοί δέν εἶναι τίποτε. Νά μήν νομίζῃ πῶς μόνο ἐν Χριστῷ γνωρίζει κανεὶς τό Θεό καί ὅτι τόσα ἑκατομμύρια Ἑβραῖοι, Μωαμεθανοί, Βουδισταί κ.λπ. εἶναι μακριά ἀπό τόν Θεόν.

Ἄλλά ἐνώσεις τέτοιες δέν πρόκειται νά γίνουσι καί οἱ ἀφελεῖς μαθηταί τους δέν πρόκειται νά ἰδοῦν...» (Τό σύγκριμα. Α. Καλομοίρου - σελ. 23-5).

Αὐτή εἶναι ἡ αἵρεση μέ τήν ὁποία παλεύουν οἱ πιστοί Ὁρθόδοξοι σήμερον καί ὄχι γιά κάποια ἐνωσιν μέ τόν πάπα πού ἀκόμη φαινομενικῶς δέν ἔγινε πλήρως. Εἶναι ἡ ἄρνησις τοῦ Χριστοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας του. Ἡ αἵρεσις αὐτή ἔχει διαποτίσει ἀπ' ἄκρου σέ ἄκρο τήν ἑλληνικό κῶρο, ἔγινε πιά τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι καί βίωμα τῶν Ρωμιῶν. Καί ὅμως ἐν γνώσει τῆς καταστάσεως νανουρίζουν οἱ δάσκαλοι αὐτά τά πνευματικά τους παιδιά μέ τό: «Ἄν ὁ πατριάρχης προχωρήσῃ ἀκόμη, ἂν προβῇ εἰς ἐνώσεις τότε θά ἴδῃς...»

16. Θεοδώρου Στουδίτου. «Ἐπιστολαί». Ἑλληνική Πατρολογία Migne. Τόμος 99ος - 1164Α.

ΔΑΜΙΑΝΟΣ ΜΟΝΑΧΟΣ

ΑΙ ΘΕΟΜΗΝΙΑΙ ΜΑΣ ΠΡΟΣΚΑΛΟΥΝ ΕΙΣ ΕΓΡΗΓΟΡΣΙ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΟΙΑ

Συνέβησαν σημαντικά θεομηνία καί τό ἔτος 2013 εἰς πολλά κράτη ἀλλά καί εἰς τήν Ἑλλάδα.

Ἡ πιό σοβαρή ἐν Ἑλλάδι τό 2014 ἦτο ὁ σεισμός εἰς τήν Κεφαλληνία. Ἐνῶ ἔπρεπε οἱ κάτοικοι μέ τόν πρῶτον σεισμόν νά ἀρχίσουν τήν ὁμαδικήν καί κατ' ἴδιαν προσευχήν πρός τόν Θεόν, προσηλώθησαν εἰς τάς τηλεοράσεις τῶν ΜΜΕ καί τῶν σεισμολόγων. Δέν ἀκούετε λόγος ὅτι ἐξ ἁμαρτιῶν μας σειεταί ἡ γῆ. Μᾶς ὑπενθυμίζει τόν θάνατον, τήν δευτέρα παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ καί ὅτι πρέπει νά εἴμεθα κοντά εἰς τόν Θεόν διότι δέν γνωρίζομεν τήν ἡμέραν καί τήν ὥραν τοῦ θανάτου μας, οὔτε μέ ποῖον θάνατον θά τελειώσωμεν τήν ἐπί γῆς ζωῆς μας.

Ὁ σεισμός τῆς Κεφαλληνίας καί αἱ θεομηνία Ρόδου κ.λπ. δέν ἀφορᾷ μόνο τήν τοπικήν κοινωνίαν ἀλλά ὅλους μας. Σήμερον εἰς τήν Κεφαλληνίαν μελλοντικῶς ἐκεῖ πού διαμένομεν. Διά νά ἐπιτρέψῃ ὁ πολιούχος ἅγιος ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ πού

προστατεύει τήν νῆσον, ζητεῖ τήν ταπείνωσίν μας καί τή μετάνοιά μας. Πρῶτον ἀπό τους κληρικούς καί μοναχούς πού πρέπει νά εἶναι φῶς καί ἐκ δευτέρου ἀπό ὅλους τους πιστούς.

Δέν εἶναι σεισογενής ἡ περιοχή ὅπως μᾶς πληροφοροῦν οἱ σεισμολόγοι!

Εἶναι φωνή τοῦ Θεοῦ διά μετάνοια ὅλων μας. Χωρίς τήν βουλήν τοῦ Κυρίου ἡ γῆ δέν σειεταί.

Ἡ συμπάραστασις ὅσων προσέτρεξαν καί βοήθησαν εἶναι ἐπαινετή. Ἐχουν μέγαν μισθόν καί εὐλογία παρά Κυρίου ὅσες Ἑλληνικές ψυχές ἀπ' ἐνταῦθα ἤ τή διασπορά παρά τήν οικονομικήν κρίσιν ἔσπευσαν εἰς βοήθεια.

Ἄς ἀφιερῶσωμεν λίγο χρόνον, (ἀπό τήν ἄσκοπον σπατάλην πού προβαίνομεν), διά τήν κατανόησιν τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, τήν τήρησιν τῶν Εὐαγγελικῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου καθότι θά μᾶς χρησιμεύσουν κατά τήν ὥρα τοῦ θανάτου μας καί εἰς τήν πέραν τοῦ τάφου αἰώνίαν ζωήν.